

Prezydent Miasta Kędzierzyn-Koźle

Kędzierzyn-Koźle, dnia 18.09.2018 r.

DA.075.6.2018

Pani

W odpowiedzi na „Petycję mieszkańców Kędzierzyna-Koźla o przywrócenie porządku oraz o przeciwdziałanie zagrożeniom i zgorzeniu publicznemu na ulicy Wojska Polskiego” z dnia 22.08.2018 r. informuję, że Gmina Kędzierzyn - Koźle posiada wypracowany system postępowania z osobami bezdomnymi potrzebującymi wsparcia. Ustawowy obowiązek udzielenia schronienia, zapewnienia posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym (dot. osób bezdomnych posiadających ostatni stały meldunek w Kędzierzynie- Koźlu) należy do zadań własnych gminy (ustawa z dnia 12.03.2004 roku o pomocy społecznej) i jest realizowany głównie przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kędzierzynie- Koźlu.

Bezdomność należy zakwalifikować jako kwestię społeczną, jest to problem wieloaspektowy; nie tylko ściśle społeczny (rozpad więzi międzyludzkich), ale i polityczny, gospodarczy (brak domu, brak meldunku), psychologiczny (utrata celów życiowych, samotność) oraz kulturowy (alienacja społeczna). Bezdomni postrzegani są jako stwarzający potencjalne zagrożenie dla porządku i bezpieczeństwa innych obywateli. Jednocześnie stanowią wyrzut sumienia dla decydentów, szczególnie w zakresie realizacji tzw. polityki mieszkaniowej państwa. Społeczność ludzi bezdomnych wytwarza pewne typowe dla siebie wzorce zachowań, najczęściej pozostające w konflikcie z normami powszechnie wyznawanymi i praktykowanymi przez większość społeczeństwa. Pomoc osobom bezdomnym wiąże się z wypracowaniem adekwatnych do rzeczywistości systemowych rozwiązań, skierowanych zarówno na zwalczanie bezdomności, jak i jej kompensację oraz profilaktykę społeczną.

Samo zdefiniowanie zjawiska bezdomności jest trudne, ale przyjąć można, że „bezdomnym jest człowiek nie mający miejsca spełniającego warunki mieszkalne, w którym mógłby stale przebywać, ani aktualnej możliwości lub chęci uzyskania takiego miejsca”. Osobą bezdomną, według ustawy

Kędzierzyn-Koźle

100 lat niepodległości Polski

Gmina Kędzierzyn-Koźle
ul. Grzegorza Piramowicza 32
47-200 Kędzierzyn-Koźle
NIP: 749-20-55-601

Prezydent Miasta
tel. +48 77 40 550 338
fax +48 77 40 50 385
e-mail: prezydent@kedzierzynkozle.pl

z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, jest *osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i nie zameldowana na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności i dowodach osobistych, a także osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym i zameldowana na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania.*

Do głównych przyczyn tego zjawiska należy zaliczyć min. utratę pracy, brak stałych dochodów, brak miejsc w domach pomocy społecznej, brak ośrodków dla osób zarażonych wirusem HIV lub AIDS, utratę mieszkania z powodu eksmisji za zaległości czynszowe, trwałe rozpad związków związanych z koniecznością opuszczenia mieszkania, rozpad rodziny, alkoholizm oraz inne uzależnienia, opuszczenie zakładu karnego przy jednoczesnym braku możliwości powrotu do mieszkania, choroby psychiczne. Wśród bezdomnych są jednak ludzie, którzy wybrali taki sposób życia i była to ich własna decyzja, dokonali świadomego tzw. *wolnego wyboru.*

Osoby bezdomne, żebrzące oraz osoby będące pod wpływem alkoholu pojawiają się w stałych miejscach miasta. Niektóre są już dobrze znane mieszkańcom, funkcjonariuszom służb mundurowych oraz pracownikom Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu. Wiele spośród tych osób to rzeczywiście poszkodowani przez los, bezdomni. Jednak obok tych naprawdę potrzebujących rozwija się cały biznes zawodowego żebractwa - ludzi, którzy z proszenia o datki uczynili sposób zarobkowania. Znalazło to potwierdzenie podczas interwencji przeprowadzanych m.in. na ulicy Wojska Polskiego przez funkcjonariuszy Policji, Straży Miejskiej oraz pracowników (w tym streetworkerów) Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu, gdzie jedynie niewielki odsetek spośród osób tam przebywających stanowiły osoby bezdomne. W większości są to mieszkańcy pobliskich bloków, którzy - szczególnie w sezonie letnim - z zebrania czynią sezonowe zajęcie zarobkowe (a tak naprawdę mają z czego żyć). W Gminie funkcjonują profesjonalnie przygotowane instytucje i służby publiczne oraz organizacje pożytku publicznego, które od wielu lat świadczą pomoc na rzecz ludzi ubogich. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kędzierzynie - Koźlu podejmuje działania mające na celu łagodzenie negatywnych skutków zjawiska bezdomności i objęcie efektywną pomocą osób bezdomnych, zgodnie ze swoimi możliwościami i kompetencjami.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kędzierzynie- Koźlu byłym mieszkańcom Kędzierzyna- Koźla mającym obecnie status osoby bezdomnej, udziela pomocy finansowej zgodnie z ustawą z dnia 12.03.2004 r. o pomocy społecznej w formie zasiłków stałych, okresowych i celowych przeznaczonych na zaspokojenie niezbędnych potrzeb bytowych lub też zakupu opału, pokrywa koszty pobytu w placówkach dla bezdomnych (pobyt wraz z wyżywieniem), pokrywa koszty pobytu w domach pomocy społecznej, pokrywa koszty obiadów (przez 7 dni w tygodniu) przyznanych w ramach Wieloletniego Programu Wspierania Finansowego Gmin w Zakresie

A

Dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 a także obejmuje ubezpieczeniem zdrowotnym finansowanym ze środków publicznych. Osoby bezdomne (posiadające ostatni stały meldunek w Kędzierzynie-Koźlu jak również z innych Gmin) po otrzymaniu skierowania z tut. Ośrodka mają możliwość korzystania z usług kąpielowych w łaźniach. Aby polepszyć sytuację socjalno-bytową osób bezdomnych oraz umożliwić im ponowny start życiowy pracownicy socjalni, oprócz udzielenia im pomocy finansowej w ramach ustawy z dnia 12.03.2004r. o pomocy społecznej, wykonują wiele działań z zakresu szeroko rozumianej pracy socjalnej.

W celu pełniejszego rozeznania sytuacji osób bezdomnych przebywających na terenie gminy Kędzierzyn-Koźle, które koczują w miejscach niemieszkalnych i motywowania ich do nawiązania kontaktu z pracownikiem socjalnym ds. bezdomności, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu zatrudnia dwóch streetworkerów. Działania pedagogów ulicy są z jednej strony odpowiedzią na pilne i nie do końca zdiagnozowane potrzeby osób bezdomnych, zaś z drugiej – uzupełniają braki w systemie pomocy społecznej. Ich metoda pracy bezpośrednio przyczyniła się do podniesienia jakości i adekwatności udzielanego wsparcia osobom bezdomnym, tj. znacznie zwiększyła się liczba osób oraz okres korzystania z pomocy w formie schronienia, dożywiania czy też usług kąpielowych. Ponadto poprzez systematyczne monitorowanie przez streetworkerów miejsc, gdzie koczują lub mogą przebywać osoby bezdomne, niweluje się zjawiska patologiczne m.in. żebractwo, alkoholizm, przemoc jak również odizolowanie i niechęć do systemu pomocy.

Od stycznia 2013 roku, z inicjatywy tut. Ośrodka, funkcjonuje Zespół ds. Bezdomności, w skład którego wchodzi przedstawiciele Policji, Straży Miejskiej, Straży Ochrony Kolei, Służby Zdrowia, Stowarzyszenia „MONAR” – Schroniska dla Osób Bezdomnych „MARKOT” oraz Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu. Zadaniem zespołu jest koordynacja działań interwencyjnych poszczególnych służb, wymiana informacji oraz podejmowanie wspólnych inicjatyw na rzecz pomocy osobom bezdomnym. Ponadto inicjowane są wspólne działania o charakterze informacyjno-edukacyjnym, gdzie adresatami są nie tylko osoby bezdomne ale i lokalna społeczność. Przykładem jest tu cyklicznie powtarzana akcja plakatowo-informacyjna „Dając pieniądze nie pomagasz! Pomagaj mądrze”, mająca na celu uświadomienie mieszkańcom, iż wrzucenie przysłowiowych kilku monet do kapelusza nie jest rozwiązaniem, a wręcz utwierdza osoby żebrzące w przekonaniu, że ich pobyt na ulicy się oplaca. Większa część pozyskanych w ten sposób środków finansowych przeznaczana jest przez nich na zakup alkoholu. Niweczy to tym samym działania pomocowe jednostek tut. Gminy oraz organizacji pozarządowych, ponieważ w przekonaniu osób żebrzących „sposób zarabiania na ulicy” jest łatwiejszy, szybszy i znacznie większy niż pomoc oferowana przez MOPS.

Działania interwencyjne funkcjonariuszy Straży Miejskiej oraz Policji skupiają się głównie na monitorowaniu newralgicznych miejsc naszego miasta, w tym także ulicy Wojska Polskiego oraz

na reagowaniu na szczególnie uciążliwe wykroczenia, tj. zakłócanie porządku publicznego, żebractwo, nieobyczajne wybryki, używanie słów wulgarnych czy zaśmiecanie. Jeżeli ktoś spożywa alkohol w miejscu publicznym, można zastosować pouczenie, mandat albo wniosek do sądu (w ostatnim okresie Straż Miejska zastosowała 11 pouczeń, nałożyła 12 mandatów oraz skierowała 5 wniosków do tut. Sądu Rejonowego). Natomiast jeżeli osoba taka jest trzeźwa, funkcjonariusze nie dysponują środkiem prawnym, który pozwalałby nakazać opuszczenie danego miejsca w przestrzeni publicznej lub zabronić wstępu na ulicę. Strażnicy mogą interweniować tylko, jeśli dochodzi do wykroczeń. Policja dodatkowo zatrzymuje osoby będące pod wpływem alkoholu do wytrzeźwienia (w ostatnim czasie zatrzymanych zostało 15 osób). Jest to jednak możliwe jedynie wtedy, gdy stan wynikający z upojenia alkoholowego bezpośrednio zagraża życiu i zdrowiu osoby nietrzeźwej lub innych osób albo gdy osoba taka swoim zachowaniem powoduje zgorszenie. Policjanci czy Strażnicy Miejscy mogą działać wyłącznie w granicach obowiązujących przepisów. Nawet jeśli osoba jest bardzo nietrzeźwa, ale nie są spełnione przesłanki, o których mowa wcześniej, jej zatrzymanie może być potraktowane jako bezprawne.

Funkcjonariusze Policji, Straży Miejskiej oraz pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu na bieżąco informują osoby bezdomne przebywające w różnych miejscach na terenie miasta o możliwości uzyskania stosownej pomocy, natomiast streetworkerzy poprzez rozdawanie ulotek informacyjnych i nawiązanie kontaktu z lokalnymi mediami uświadamiają nie tylko osoby bezdomne ale również mieszkańców tut. Gminy o formach wsparcia dedykowanych osobom najbardziej potrzebującym – bezdomnym i ubogim. Niezależnie od tego, iż Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej posiada możliwości zabezpieczenia niezbędnych potrzeb bytowych osobom tego pozbawionym, to objęcie osoby bezdomnej tymi formami pomocy uzależnione jest od wyrażenia przez nie zgody na udzielenie wsparcia. Pracownicy ww. służb w ramach swoich kompetencji, nie mają możliwości podejmowania działań pomocowych wbrew woli zainteresowanego.

Podsumowując powyższe stwierdzić należy, że niezwykle ważne jest kontynuowanie interdyscyplinarnej współpracy i kooperacja powyższych służb. Działania pomocowe na rzecz osób wymagających wsparcia nie będą jednak skuteczne bez ciągłego uświadamiania i angażowania społeczności lokalnej, gdyż dopiero wtedy możliwe jest wdrożenie i podtrzymywanie skutecznych, jak również spójnych rozwiązań oraz optymalizacja działań pomocowych.

PREZYDENT MIASTA

Sabina Nowosielska